

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова)

ПАРАЗИТОЛОГІЯ ТА ІНВАЗІЙНІ ХВОРОБИ ТВАРИН
(назва навчальної дисципліни)

Розробник (ки): Олег КРУЧИНЕНКО, професор кафедри, доктор вет. н.,
доцент

Полтава – 2022 р.

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Паразитологія та інвазійні хвороби тварин
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Обов'язкова фахова
Назва структурного підрозділу	Кафедра паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладач:</i> КРУЧИНЕНКО Олег, доктор вет. н., доцент <i>Контакти:</i> ауд. 69. (паразитологія та інвазійні хвороби) <i>e-mail:</i> parazitologia@pdaa.edu.ua <i>URL:</i> https://www.pdau.edu.ua/people/kruchynenko-oleg-viktorovych
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Спеціальність	212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза ОПП Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Базові знання з української мови (за професійним спрямуванням), латинської мови, іноземної мови (за професійним спрямуванням), інформаційні технології у ветеринарній медицині, філософії, санітарної екології, анатомії свійських тварин, фізіології тварин, годівлі тварин з основами кормовиробництва, патологічної фізіології, гігієни тварин, клінічної діагностики, ветеринарної фармакології.

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: є засвоєння знань по морфології та біології збудників цих хвороб, клінічного прояву їх, діагностики, розробки та впровадження методів лікування і профілактики.

Основні завдання навчальної дисципліни: є вивчення завдань паразитології, епізоотологічні аспекти інвазії та імунітету, епізоотичного процесу, вивчення номенклатури та класифікації інвазійних хвороб, опанування принципів прижиттєвої та посмертної діагностики паразитарних хвороб тварин і птиці, визначати екстенсивність та інтенсивність інвазії, терапія інвазійних захворювань.

Компетентності:

Загальні:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

Фахові:

ФК 4. Здатність використовувати знання про хвороби тварин різної етіології для здійснення державного (внутрішнього) контролю на підконтрольних потужностях.

ФК 18. Здатність контролювати ефективність проведення санації потужностей

згідно з вимогами національних та міжнародних нормативно-правових актів.

Програмні результати навчання:

ПРН 5. Володіти знаннями про хвороби тварин різної етіології та уміти застосовувати адекватні методи і методики клінічних та лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин різних класів і видів, знати шляхи подальшого використання хворих тварин і продукції, одержаної від них, а також від тварин, підданих лікуванню, профілактичним чи іншим обробкам тощо.

Методи навчання: *словесні методи:* лекція, розповідь-пояснення; інструктаж; *наочні методи:* демонстрування, спостереження; *практичні методи:* лабораторні роботи; *робота з навчально-методичною літературою:* конспектування, тезування, анотування; *комп'ютерні і мультимедійні методи:* використання мультимедійних презентацій, комп'ютерне тестування; дистанційне навчання*.

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Ветеринарна протозоологія.

Вчення про паразитарні хвороби. Піроплазмідози тварин. Еймеріози та ізоспори тварин. Саркомастігофорози та ціліатози тварин.

Вчення про паразитарні хвороби. Піроплазмідози тварин. В даному розділі розглядають визначення паразитизму, види зоопаразитів, види живителів зоопаразитів, їх характеристику, аналізують визначення понять інвазія та інвазійна хвороба, сучасну номенклатуру інвазійних хвороб, морфологію і біологію паразитичних найпростіших організмів. Піроплазмідози тварин включають бабезіози великої рогатої худоби, овець, собак, коней та тейлеріози жуйних тварин.

Еймеріози та ізоспори тварин. За вказаною підтемою розглядають діагностичні ознаки збудників еймеріозу великої рогатої худоби, овець, кролів, курей, цистоізоспорозу тварин, саркоцистозу, криптоспоридіозу, токсоплазмозу тварин, а також основні аспекти циклу розвитку паразитів, діагностику захворювання, що включає епізоотологію, клінічні ознаки, патологоанатомічні дані та лікувально-профілактичні заходи.

Саркомастігофорози та ціліатози тварин. У даному розділі розглядають діагностичні ознаки збудників трихомонозу великої рогатої худоби, гістомонозу птиці, балантидіозу свиней, а також основні аспекти циклу розвитку паразитів, діагностику захворювання, що включає епізоотологію, клінічні ознаки, патологоанатомічні дані та лікувально-профілактичні заходи.

Тема 2. Ветеринарна гельмінтологія. Трематодози тварин.

Трематодози жуйних, м'ясоїдних тварин та птахів.

Вчення про ветеринарну гельмінтологію. Трематодози жуйних тварин. У даному розділі розглядають систематику, морфологію та біологію гельмінтів, діагностичні ознаки збудників опісторхозу м'ясоїдних, простогонімозу птиці, ехіностоматидозів і нотокотілідозів птиці, а також основні аспекти циклу розвитку паразитів, діагностику захворювання, що включає епізоотологію, клінічні ознаки, патологоанатомічні дані та лікувально-профілактичні заходи.

У темі розглядаються питання морфології, біології, епізоотології, клінічних ознак, патогенезу, патолого-анатомічних змін, діагностики, лікування та профілактики за фасціольозу, дикроцеліозу, парамфістоматидозів, опісторхозу, ехіностоматидозів тварин.

Тема 3. Ветеринарна гельмінтологія. Цестодози тварин.

Морфологія та біологія цестод. Ларвальні цестодози тварин.

У темі розглядаються питання морфології, біології, епізоотології, клінічних ознак, патогенезу, патолого-анатомічних змін, діагностики, лікування та профілактики за цистицеркозів.

Імагінальні цестодози м'ясоїдних тварин та аноплоцефалідози коней.

Аноплоцефалітози жуйних тварин та цестодози птиці.

Морфологія та біологія цестод. Цистицеркози тварин. У даному розділі розглядають систематику, а також діагностичні ознаки збудників цистицеркозів великої рогатої худоби і свиней, цистицеркозів (тенуікольний, пізіформний). та ценурозів (церебральний, м'язової тканини та підшкірної клітковини) тварин, а також основні аспекти циклу розвитку паразитів, діагностику захворювання, що включає епізоотологію, клінічні ознаки, патологоанатомічні дані та лікувально-профілактичні заходи.

Аноплоцефалідози коней. Аноплоцефалітози жуйних тварин та цестодози птиці. У даному розділі розглядають систематику, діагностичні ознаки збудників монієзіозу жуйних, аноплоцефалідозів коней, гіменолепідозів водоплавної птиці, райєтінозу, давеніозу, а також основні аспекти циклу розвитку паразитів, діагностику захворювання, що включає епізоотологію, клінічні ознаки, патологоанатомічні дані та лікувально-профілактичні заходи.

Тема 4. Ветеринарна гельмінтологія. Оксіуратози тварин. Аскаридатози тварин.

Морфологія та біологія нематод. Оксіуратози тварин. Аскаридатози тварин.

За темою розглядають систематику, діагностичні ознаки збудників оксиурозу коней, пасалурозу кролів, гетеракозу птиці, а також основні аспекти циклу розвитку

паразитів, діагностику захворювання, що включає епізоотологію, клінічні ознаки, патологоанатомічні дані та лікувально-профілактичні заходи.

Аскарідатози тварин. У даному розділі за темою розглядають систематику, діагностичні ознаки збудників аскарозу свиней, параскарозу коней, неоаскарозу телят, аскарідіозу курей, токсакарозу і токсаскарозу м'ясоїдних, а також основні аспекти циклу розвитку паразитів, діагностику захворювання, що включає епізоотологію, клінічні ознаки, патологоанатомічні дані та лікувально-профілактичні заходи.

Тема 5. Нематодози тварин. Стронгілятози органів травлення однокопитних, жуйних, м'ясоїдних тварин, свиней та птиці. Стронгілятози органів дихання тварин. Спіруратози та філяріатози тварин. Трихуратози тварин. Рабдитатози тварин.

За темою розглядають систематику, діагностичні ознаки збудників оксиурозу коней, пасалурозу кролів, гетеракозу птиці, а також основні аспекти циклу розвитку паразитів, діагностику захворювання, що включає епізоотологію, клінічні ознаки, патологоанатомічні дані та лікувально-профілактичні заходи.

Стронгілятози органів травлення однокопитних, жуйних тварин, свиней. У даному розділі розглядають систематику, діагностичні ознаки збудників стронгілідозів і ціатостомідозів коней, трихостронгілідозів жуйних тварин, хабертіозу жуйних тварин, буностомозу жуйних тварин, езофагостомозу жуйних тварин та свиней, а також основні аспекти циклу розвитку паразитів, діагностику захворювання, що включає епізоотологію, клінічні ознаки, патологоанатомічні дані та лікувально-профілактичні заходи.

Стронгілятози органів травлення м'ясоїдних тварин та птиці. Стронгілятози органів дихання тварин. У даному розділі розглядають систематику, морфологію та біологію гельмінтів, діагностичні ознаки збудників унцинаріозу м'ясоїдних, амідостомозу гусей, диктіокаульозу жуйних тварин, простронгілідозів (мюлеріоз овець та кіз), метастронгільозу свиней, сингамозу курей, а також основні аспекти циклу розвитку паразитів, діагностику захворювання, що включає епізоотологію, клінічні ознаки, патологоанатомічні дані та лікувально-профілактичні заходи.

Спіруратози, філяріатози та трихуратози тварин. У даному розділі розглядають систематику, морфологію та біологію гельмінтів, діагностичні ознаки збудників телязіозу великої рогатої худоби, тетрамерозу та стрептокарозу птиці, сетаріозу великої рогатої худоби, дирофіляріозу собак, трихінельозу, трихурозу тварин, капіляріозу птиці, а також основні аспекти циклу розвитку паразитів, діагностику захворювання, що включає епізоотологію, клінічні ознаки, патологоанатомічні дані та лікувально-профілактичні заходи.

Рабдитатози та акантоцефальози тварин. У даному розділі розглядають загальну систематику, морфологію та біологію гельмінтів, діагностичні ознаки збудників стронгілоїдозу овець, великої рогатої худоби, коней, свиней, макраканторинхозу свиней, поліморфозу птиці, філікольозу птиці, а також основні аспекти циклу розвитку паразитів, діагностику захворювання, що включає епізоотологію, клінічні ознаки, патологоанатомічні дані та лікувально-профілактичні заходи.

Тема 6. Ветеринарна акарологія.

Паразитиформні кліщі. Акариформні кліщі.

У темі розглядаються питання морфології, біології, епізоотології, клінічних ознак, патогенезу, патолого-анатомічних змін, діагностики, лікування та профілактики за саркоптоїдозів, псороптоїдозів та тромбідіїдозів тварин.

Тема 7. Ветеринарна ентомологія.

Оводові хвороби тварин та кровосисні комахи (гнус). Хвороби, спричинювані постійними ектопаразитами.

Гіподерматози тварин та кровосисні комахи (гнус). У даному розділі розглядають систематику та морфологію комах, а також основні аспекти циклу розвитку збудників гіподермозу ВРХ, естрозу овець, гастрофільозу однокопитних та кровосисних комах (гнус) та діагностику захворювань, що включає епізоотологію, клінічні ознаки, патологоанатомічні дані та лікувально-профілактичні заходи.

Хвороби, спричинювані постійними ектопаразитами. У даному розділі розглядають систематику, морфологію, діагностичні ознаки кровососок, збудників малофагозів птиці, бовікольозу, сифункулятозів та сифонаптерозу, а також основні аспекти циклу розвитку паразитів, діагностику захворювання, що включає епізоотологію, клінічні ознаки, патологоанатомічні дані та лікувально-профілактичні заходи.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Теми занять	Кількість годин			
	денна форма 212ВСГЕ_мд_2019			
	усього	у тому числі		
л		лаб.	с.р.	
Тема 1. Ветеринарна протозоологія	22	4	8	10
Тема 2. Ветеринарна гельмінтологія. Трематодози тварин	20	2	6	12
Тема 3. Ветеринарна гельмінтологія. Цестодози тварин.	26	6	8	12
Тема 4. Ветеринарна гельмінтологія. Оксіуратози тварин. Аскаридатоzi тварин.	22	4	6	12
Разом за 7-й семестр	90	16	28	46
Тема 5. Нематодози тварин	58	8	24	26
Тема 6. Ветеринарна акарологія	46	4	16	26
Тема 7. Ветеринарна ентомологія	46	4	16	26
Разом за 8-й семестр	150	16	56	78
Усього годин	240	32	84	124

Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю
ПРН 5. Володіти знаннями про хвороби тварин різної етіології та уміти застосовувати адекватні методи і методики клінічних та лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин різних класів і видів, знати шляхи подальшого використання хворих тварин і продукції, одержаної від них, а також від тварин, підданих лікуванню, профілактичним чи іншим обробкам тощо.	<p><i>Поточний контроль:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ведення конспекту; - виконання лабораторних робіт; - виконання завдань самостійної роботи; - розв'язування тесту. <p><i>Підсумковий контроль:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> залік; екзамен.

Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Ведення конспекту	Виконання завдань лаб. роботи	Виконання сам. роботи (опитування)	Опитування (колоквіум)	Екзамен	
7 семестр						
ПРН5	8	28	22	42	-	100
Разом	8	28	22	42	-	100
8 семестр						
ПРН5	8	28	30	14	20	100
Разом	8	28	30	14	20	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Види навчальної роботи ЗВО					Разом
	Ведення конспекту	Виконання завдань лаб. роботи	Виконання сам. роботи (опитування)	Опитування (колоквіум)	Екзамен	
7 семестр						
Тема 1. Ветеринарна протозоологія	2	8	8	10	-	
Тема 2. Ветеринарна гельмінтологія. Трематодози та цестодози тварин	1	6	4	10	-	
Тема 3. Ветеринарна гельмінтологія. Цестодози тварин.	3	8	2	11	-	
Тема 4. Ветеринарна гельмінтологія. Оксіуратози тварин. Аскаридатоzi тварин.	2	6	8	11	-	
Разом	8	28	22	42	-	100
8 семестр						
Тема 5. Нематодози тварин	4	12	10	-	-	
Тема 6. Ветеринарна акарологія	2	8	10	7	-	
Тема 7. Ветеринарна ентомологія	2	8	10	7	-	
Екзамен	-	-	-	-	20	20
Разом	8	28	30	14	20	100

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

Поточний контроль 7 семестр:

▪ **ведення конспекту (0-1);**

Бали	Здатність здобувача
0	не надав конспекту
0,5	надав конспект, без відповідної термінології на латинській мові.
1	надав конспект з відповідною термінологією на латинській мові.

▪ **виконання завдань на кожному лабораторному занятті лабораторної роботи (0-2);**

Бали	Здатність здобувача
0	Лабораторну роботу здобувач вищої освіти не виконав та не представив звіт та захист
1	Лабораторна робота, в якій здобувач вищої освіти вирішив поставлене перед ним завдання, використав паразитологічні та дослідні методи, освоїв методики діагностики, виконав та представив звіт
2	Лабораторна робота, в якій здобувач вищої освіти проявив творчий підхід до вирішення завдання, використано паразитологічні та дослідні методи, зроблено розрахунки інтенсивності та екстенсивності інвазії, аргументовані висновки, призначене лікування, відтворено латинську термінологію, здобувач виконав, представив та захистив звіт

▪ **виконання самостійної роботи (опитування)(0-2);**

Бали	Здатність здобувача
0	ЗВО не дав відповіді на поставлені питання
1	ЗВО опанував значну частину матеріалу, але надав неповну відповідь (менше 60% потрібної інформації); не відтворена термінологія на латинській мові.
2	опанував тему самостійної роботи й надав ґрунтовну відповідь з відповідною термінологією на латинській мові.

▪ **опитування (колоквіум №1 і №2) (0-10);**

Бали	Здатність здобувача
0	ЗВО не дав відповіді на поставлені питання
6	ЗВО опанував незначну частину матеріалу, надав правильну відповідь на одне питання
10	ЗВО опанував значну частину матеріалу, надав правильну вичерпну відповідь на два питання

▪ **опитування (колоквіум №3 та №4) (0-11);**

Бали	Здатність здобувача
0	ЗВО не дав відповіді на поставлені питання
6,5	ЗВО опанував незначну частину матеріалу, надав правильну відповідь на одне питання
11	ЗВО опанував значну частину матеріалу, надав правильну вичерпну відповідь на два питання

Поточний контроль 8 семестр:

▪ **ведення конспекту (0-1);**

Бали	Здатність здобувача
0	не надав конспекту
0,5	надав конспект, без відповідної термінології на латинській мові.
1	надав конспект з відповідною термінологією на латинській мові.

▪ **виконання завдань на кожному лабораторному занятті лабораторної роботи (0-1);**

Бали	Здатність здобувача
0	Лабораторну роботу здобувач вищої освіти не виконав та не представив звіт та захист
0,5	Лабораторна робота, в якій здобувач вищої освіти вирішив поставлене перед ним завдання, використав паразитологічні та дослідні методи, освоїв методики діагностики, виконав та представив звіт
1	Лабораторна робота, в якій здобувач вищої освіти проявив творчий підхід до вирішення завдання, використано паразитологічні та дослідні методи, зроблено розрахунки інтенсивності та екстенсивності інвазії, аргументовані висновки, призначене лікування, відтворено латинську термінологію, здобувач виконав, представив та захистив звіт

▪ **виконання самостійної роботи (опитування)(0-10);**

Бали	Здатність здобувача
0	ЗВО не дав відповіді на поставлені питання
5	ЗВО опанував значну частину матеріалу, але надав неповну відповідь (менше 60% потрібної інформації); не відтворена термінологія на латинській мові.
10	опанував тему самостійної роботи й надав ґрунтовну відповідь з відповідною термінологією на латинській мові.

▪ **опитування (колоквіум №5, 6) (0-7);**

Бали	Здатність здобувача
0	ЗВО не дав відповіді на поставлені питання
4	ЗВО опанував незначну частину матеріалу, надав правильну відповідь на одне питання
7	ЗВО опанував значну частину матеріалу, надав правильну вичерпну відповідь на два питання

Підсумковий контроль: екзамен

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти (212ВСГЕ_мд_2019) на екзамені

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
для 1-5-го теоретичного	0	у випадку неправильних відповідей, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання.
	4	у випадку правильної відповіді на 1 тестове питання білету, що свідчить

питання		про невміння володіти знаннями про хвороби тварин різної етіології та уміти застосовувати адекватні методи і методики клінічних та лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин різних класів і видів, знати шляхи подальшого використання хворих тварин і продукції, одержаної від них, а також від тварин, підданих лікуванню, профілактичним чи іншим обробкам тощо;
	8	у випадку правильної відповіді на 2 тестових питань білету, що свідчить про недостатній рівень володіти знаннями про хвороби тварин різної етіології та уміти застосовувати адекватні методи і методики клінічних та лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин різних класів і видів, знати шляхи подальшого використання хворих тварин і продукції, одержаної від них, а також від тварин, підданих лікуванню, профілактичним чи іншим обробкам тощо;
	12	у випадку правильної відповіді на 3 тестових питань білету, що демонструє розуміння володіти знаннями про хвороби тварин різної етіології та уміти застосовувати адекватні методи і методики клінічних та лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин різних класів і видів, знати шляхи подальшого використання хворих тварин і продукції, одержаної від них, а також від тварин, підданих лікуванню, профілактичним чи іншим обробкам тощо;
	16	у випадку правильної відповіді на 4 тестових питань білету, що свідчить про розуміння алгоритму дій володіти знаннями про хвороби тварин різної етіології та уміти застосовувати адекватні методи і методики клінічних та лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин різних класів і видів, знати шляхи подальшого використання хворих тварин і продукції, одержаної від них, а також від тварин, підданих лікуванню, профілактичним чи іншим обробкам тощо;
	20	у випадку правильної відповіді на 5 тестових питань білету, що демонструє розуміння паразитологічних термінів та володіти знаннями про хвороби тварин різної етіології та уміти застосовувати адекватні методи і методики клінічних та лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин різних класів і видів, знати шляхи подальшого використання хворих тварин і продукції, одержаної від них, а також від тварин, підданих лікуванню, профілактичним чи іншим обробкам тощо;

Екзамен складається з 5-ти тестових питань. Максимальна кількість балів за екзамен – 20.

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 240 год.

Кількість кредитів – 8.

Форма семестрового контролю – залік/екзамен.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни: презентації.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Використання телефонів і комп'ютерних засобів із дозволу викладача. У разі порушення дисципліни здобувач вищої освіти не отримує бали на занятті та зобов'язаний відпрацювати таке заняття. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його. Списування під час колоквиумів та екзаменів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці **АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ:**
<https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>. Є можливість опанування даної

навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті (розповсюджується лише на обов'язкові компоненти освітньої програми або їх частини) перед опануванням даної освітньої компоненти. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Богач М.В. Інвазійні хвороби свійської птиці: навч. посібник . Богач М.В., Березовський А.В., Тараненко І.Л.; за ред. А.В. Березовського. Київ: Ветінформ, 2007. 224 с.
2. Практикум із паразитології. В.Ф. Галат, Ю.Г. Артеменко, М.П. Прус та ін.; за ред. В.Ф. Галата. К.: Урожай, 1999. 192 с.
3. Інвазійні хвороби коней .В.Ф. Галат, А.В. Березовський, Н.М. Сорока та ін.; за ред. В.Ф. Галата. Київ: НАУ, 2008. 152 с.
4. Манжос О.Ф., Панікар І.І. Ветеринарна протозоологія: навч. посібник . Донецьк, 2006. 127 с.
5. Паразитология и инвазионные болезни животных. М.Ш. Акбаев, А.А. Водянов, Н.Е. Косминков и др.]. М.: Колос, 1998. 743 с.
6. Дахно І.С., Дахно Ю.І. Екологічна гельмінтологія: навч. посібник. Суми: «Козацький вал», 2010. 220 с.
7. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин: Підручник – 2-ге вид., переробл. та допов. В.Ф. Галат, А.В. Березовський, Н.М. Сорока, М.П. Прус; за ред. В.Ф. Галата. К.: Урожай, 2009. 368 с.
8. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин. Практикум: Навч. посібник . В.Ф. Галат, А.В. Березовський, Н.М. Сорока, М.П. Прус. Полтава: Укрпромторгсервіс, 2009. 242 с.
9. Паразитология и инвазионные болезни животных. М.Ш. Акбаев, А.А.Водянов, Н.Е.Косминков и др.; под ред. М.Ш. Акбаева. М.: Колос, 2000. 743 с.
10. Посібник з інвазійних, інфекційних та незаразних хвороб свиней: навч. посіб. Ю.Ю. Довгій, В.Ф. Галат, О.Є. Галатюк та ін.; за ред. Ю.Ю. Довгія. К.: Урожай, 2010. 328 с.

Допоміжні

1. Атлас гельмінтів тварин. Дахно І. С., Березовський А. В., Галат В. Ф. та ін. К., 2001. 118 с.

2. Ветеринарна арахнологія: навчальний посібник. Галат В. Ф., Євстаф'єва В. О., Клименко О. С. та ін. ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2010. 184 с.
3. Інвазійні хвороби жуйних: навчальний посібник. Галат В. Ф., А. В. Березовський, Н. М. Сорока та ін. ФОП Щербак О. В., 2011. 145 с.
4. Галат В. Ф., Євстаф'єва В. О., Михайлютенко С. М. Рекомендації з діагностики і заходів боротьби зі шлунково-кишковими нематодозами гусей. Методичні рекомендації для студентів, магістрів та фахівців ветеринарної медицини. Полтава, 2013. 23 с.
5. Інвазійні хвороби жуйних: навчальний посібник. Галат В. Ф., А. В. Березовський, Н. М. Сорока [та ін.]. ФОП Щербак О. В., 2011. 145 с.
6. Кручиненко О. В., Прус М. П., Литвиненко О. П., Клименко О. С., Михайлютенко С. М. Рекомендації з діагностики та заходів боротьби з основними гельмінтозами великої рогатої худоби центральної частини України. К., 2017. 39 с.
7. Паразитоценози великої рогатої худоби центрального регіону України / О. В. Кручиненко, М. П. Прус, С. М. Михайлютенко: Монографія. - К.: «ЦП «КОМПРИНТ», 2020. - 264 с.
8. Kruchynenko, O. V., Mykhailiutenko, S. M., Klymenko, O. S., Kanivets, N. S., & Korchan, L. M. (2020). Morphological Characteristics of *Dicrocoelium dendriticum* (Digenea, Dicrocoeliidae), Parasitizing Three Host Species in the Central Regions of Ukraine. *Zoodiversity*, 54(5).
9. Кручиненко, О. В. (2021). Порівняння копроовоскопічних методів діагностики В. Н. Трача, Макмастера й Міні-Флотак у разі ураження курей *Ascaridia galli* та *Trichostrongylus tenuis*. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*, (2), 194-199.
10. Pinilla León, J. C., Delgado, N. U., & Florez, A. A. (2019). Prevalence of gastrointestinal parasites in cattle and sheep in three municipalities in the Colombian Northeastern Mountain. *Veterinary world*, 12(1), 48–54.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

Для самостійної роботи студенти можуть користуватися Інтернетом за наступними адресами:

https://www.youtube.com/watch?v=ZZQymZKe_hs - Why and how to do Sheep and Goat Fecal Egg Counting

<https://www.youtube.com/watch?v=A-j3pHJVrLk> - How to count Eggs in stool: McMaster technique!

<https://www.youtube.com/watch?v=vliHRrEKcT8> - Mini FLOTAC technique fixed faeces

<https://www.youtube.com/watch?v=hyXI-5elEo4> - Mini-FLOTAC Fresh

<https://www.youtube.com/watch?v=EN3oiPxcxQU> - How to perform fecal exam? - Sedimentation technique

<https://www.youtube.com/watch?v=GbO5NW0w99Y> - Simple (Passive) Fecal Flotation

<https://www.youtube.com/watch?v=i0dV2zFP60s> - How to do a fecal float with fecalyzer